

Vážení čtenáři,
věřte nebo ne, už dvacet miliard let se vesmír údajně ředí a rozpíná. Jako by byl homeopatickým roztokem. Kde už by nic nemělo být, jistojistě působí zatím neobjevené síly. Jedině tak lze vysvětlit, proč se svět mění, proč mizí včerejší jistoty. Teoretici čtvrté průmyslové revoluce předvídají, že vyhraje, kdo vsadí na nestálost a nekončící proměnu. Jenomže umění odpradáвна vykazuje tendenci opačnou. Snaží se čas i změnu zastavit, uchopit, postihnout, zobrazit, pojmenovat... Není divu, že sílí proroci předpovídající odumírání a zánik umění. Argumentují zejména tím, co vše se dnes za kumšt vydává. Knihy nahrazují čtečky a tablety. U encyklopedií a učebnic je to proměna vítaná, umožňuje opravovat omyly a nepřesnosti, doplňovat nové poznatky. Horší je to s romány a uměleckou literaturou vůbec. Recenzenti vyčetli počítačové hře, odehrávající se ve středověkých Čechách, absenci menšin. Pomýlení a neznalí. Ještě v osmnáctém a dokonce i devatenáctém století byli v amerických a evropských zoologických zahradách vedle lvů, slonů a velbloudů ukazováni také původní obyvatelé Afriky, rudokoží Američané nebo Eskymáci. Možná se dočkáme požadavku, aby byli genderově vybalancováni i oblíbené příběhy pro děti. S Mirkem Dušínem zamíří do Stínadel Jarka Metelková a Jindra Hojerová, kousky Pepíka Zilvara z chudobince bude vyprávět Petra Bajzová a největší kamarádkou Kryštofa Robina bude medvědice Púa. Příjemné letní čtení dodatečně nepokažených příběhů přeje
Libor Kalina.

Soňa Kociánová

Dny – stránky bez čísel
roky jak povřísla
do snopů jara balí
a nakonec –
osamocení panáci –
stojíme tu v poli.

3 krát 3 otázky pro Martina Modrého

Martin Modrý se jako jediný muž probojoval do finále 12. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy. V rámci snahy po genderovém vyvážení jsme položili stříbrnému laureátu starší věkové kategorie několik víceméně tradičních otázek.

Zájmy a záliby?

Divadlo, elektronická hudba, tancování do rozbřesku. K tvůrčímu psaní mne přivedla silná touha nemluvit pravdu.

Proč píšete?

Svým psaním chci vyjádřit především život a krásu. Nejlépe se mi píše ve dvě hodiny ráno v přítomnosti lihovou fixou na nahá záda neznámých mužů.

Dosavadní úspěchy?

Dosáhl jsem už nějakých úspěchů v psaní. Ale největším úspěchem je pro mne to, že se mámě líbí, jak píšu.

Čím vás oslovila soutěž Skrytá paměť Moravy?

To byl povinný úkol do semináře z českého jazyka a já nechtěl dostat pětku.

Obsah vaší povídky?

Povídka RIKI RIKI BYE BYE pojednává o krátkém přátelství prostituta Rikiho a robota Roberta, a taky o tom, že se, se, historie neustále, constantly, throw exception, catch exception, is repeating, is repeating, is repeating, is, is not, and, or, exception, opakuje, opakuje, opakuje.

Literární vzor?

Má skandálně talentovaná kamarádka Katharina Joy.

Oblíbená kniha?

Noční cirkus od Erin Morgenstern.

Největší přání?

Získat odpověď alespoň na jednu z těchto otázek (seřazeno v abecedním pořadí): Je možné se někomu představit (uvést se)? Je práce L. Repašské cíleně estetická, mimoděk estetická, nebo neestetická? Je pravda krásná, nebo ošklivá? Kde sehnat šortky na léto? Lze něčí identitu redukovat na jeho práci, odkaz, nebo dokonce jméno? Mají slova nějaký význam, pokud je nedoplňuje akce? Po významu nebo proti významu? Vnímá divák divadelní představení jako více transformativní, je-li zábavné?

Životní cíl?

Uspořádat velký večírek, na kterém se bude stírat hranice mezi autenticitou a pozérstvím, mezi literárností a doslovností, mezi maskulinitou a femininitou, formálností a skandálností, oblečením a kostýmem, emocionalitou a sexualitou, a kde bude mlha, krásní lidé a nápoje zdarma.

Prameny Proudů

V tomto a v následujících dvou číslech Literky se pokusíme nabídnout letmé nahlédnutí do aktuální výstavy **Proudy: Literatura německého jazyka v Brně 1848–1945**. Představíme si postupně autory Amanta Pohlera, Ernsta Weisse a Eugena Schicka. S dalšími třemi desítkami autorů, stejně jako s literárním ovzduším německého Brna se návštěvníci seznámí přímo ve výstavě, která je otevřena až do symbolického 28. října 2018.

Amand Pohler (1851–1903) byl původně předurčen pro lékařskou dráhu, avšak již jako osmnáctiletý byl angažován coby činoherní herec do Zemského divadla v Linci a jeviště už mu zůsta-

lo souzeno. S úspěchem ztvárňoval komické i charakterní role, k hraní se brzy přidala i režie. V 70. a 80. letech prošel řadou jazykově německých scén, působil např. v Marburgu, Osijeku, Vídní, Šoproni, Budapešti či Liberci, až jej v r. 1886 angažoval ředitel Karl Stengel do Městského divadla v Brně. V brněnském angažmá strávil deset let. Ač zde působil primárně jako herec a režisér, fejetony, které začal psát pro list *Tagesbote*, jej představují současně jako vynikajícího pozorovatele všedního života a autora s citem pro literární zkratku i jazykový humor (výbor z těchto fejetonů vyšel v r. 1898 s názvem *Rund um den Spielberg*). V Pohlerovi tak Brno na přelomu století získalo nevšedního literárního portrétistu, i když spíše skicaře než tvůrce velkých kompozic. Není-li příliš ambiciózní uvažovat o specifickém žánru „brněnského fejetonu“, pak Amand Pohler patří k jeho koryfeům.

Hudební Brno

„Je nejvyšší čas otevřít světu oči, neboť má o Brně zcela špatné představy. Omezené merkantilní duše rozšířily fámu, že Brno není nic jiného než město továren. A tak se nám všude smějí, že planeme láskou pouze k látce na kalhoty a naším ideálem, že je ovčí vlna. To je ale naprostá lež. Je mezi námi sice mnoho lidí, kteří jsou jako v bavlne, také ty továrny nemůžeme úplně popřít, a já v žádném případě nechci být oním Petrem, který by zapíral naši česanou přízi, ale průmysl je věcí podružnou, pouze jakousi prozaickou nutností. Naš hlavní živel je umění! U kolébky nám stála múza Euterpé, Apollón políbil naši epifyzu. S pýchou proto prohlašuji: Jsme městem hudby!“

(úryvek z knihy Amanta Pohlera **Rund um den Spielberg**)

(jd)

Nedim Gürsel v Rajhradě

Mezi hosty aktuálního literárního festivalu Měsíc autorského čtení patří rozhodně k celebritám turecký autor Nedim Gürsel. V rámci rozhovoru, který poskytnul České televizi, navštívil v minulých dnech knihovnu benediktinského kláštera v Rajhradě a Památník písemnictví na Moravě. Díky nedogmatické interpretaci posvátných muslimských textů a literárnímu zpodobení Pro-

roka Muhammada, jehož zobrazování islám v jakékoliv formě zakazuje, byl v Turecku stíhán, mimo jiné také za svůj román Allahovy dcery (česky Host 2010). Přestože soudní řízení za „podněcování k nepřátelství, nenávisti a hanobení náboženství“ nakonec skončilo osvobozujícím rozsudkem, spisovatel nyní žije v Paříži. Že nikterak neslevuje ze svých angažovaných postojů, dokazuje také jeho zatím poslední román Ďábel, anděl a komunista. Prvoplánově by se snad mohlo zdát, že svými příběhy, jimiž se rád vrací do svého dětství v rodné zemi i odvážnými erotickými scénami, chce tento autor spíše provokovat. Jak ale sám v Rajhradě přiznal, smyslem jeho tvorby je nalézat východiska a porozumění i v situacích a s postoji, které nejsou bezkonfliktní. V tom vidí budoucnost své rodné země, Evropy i celého lidstva. (l)

Rozloučení se školou

V regulérní slavnost se proměnilo letošní loučení se školou v Rajhradě. Žáci nižšího stupně místní základní školy si pro svá závěrečná vysvědčení přišli do někdejšího klášterního refektáře. Nechyběli při tom ani rodiče, právem zvědaví a současně také patřičně hrdí na výsledky svých ratolestí. K vyznění chvíle, na kterou se jen tak záhy nezapomene, přispěl svou měrou zcela zaplněný sál s freskami a křišťálovými lustry a inspirativní prostředí výstavy Bavi nás časopisy pro děti. Jen co učitelka Ludmila Holoubková rozdala zprávy o prospěchu, přišlo ke slovu dětské šampaňské spolu s ovocným pohoštěním, o jehož přípravu se postarali hostitelé, tedy pracovníci Památníku písemnictví na Moravě. (k)

Nezacelené rány kláštera

S několika kolegy jsme měli možnost nahlédnout do dosud nerenovovaných prostor rajhradského kláštera. Dostali jsme se do bývalého bytu opata v jižním křídle prelatury, reprezentačních a návštěvních prostor. Viděli jsme všechna tři patra i sál, ve kterém pravděpodobně nocoval Napoleon. Nemohly nám uniknout neodborné a devastující zásahy z časů správy komunistů. Elektřina vysekaná přímo do barokních fresek v reprezentativním sále, neústrojné příčky, původní parkety natřené červenou barvou, ruční malby prosvítající přes válečkové ornamenty mříže, mříže a zase mříže. Poslední přepadení kláštera, akce K, nesla datum 13. až 14. dubna 1950. Řeholníci byli násilně internováni, mobiliář zmizel během dvou týdnů než přijeli vojáci. Jejich zásluhou vzalo za své další vybavení, kterému se lze obdivovat už jen na dobových fotografiích. Některé rány nelze zacelit, pokoušejí se o to již řadu let řemeslníci zásluhou Norských fondů, evropských dotací i peněz z krajského rozpočtu. Zapomínat nelze ani na příspěvky a dary sponzorů a prostředky majitele, tedy benediktinského řádu. Na závěr vzpomínka mého otce: „Jako vojáka mne přivezl nákladák až do chodby s krásnou klenbou. Škvírou v okně jsem spatřil průčelí kostela s obrazem Panny Marie. Před tím jsem nevěděl, kde jsem se octl. Teď už to bylo jasné. Byl jsem v rajhradském klášteře. (jk)

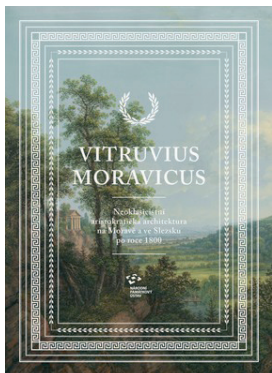
Svatební cesta do Jiljí jako audiokniha

Památník pečuje mimo jiné také o poměrně obsáhlý fond spisovatele a scénáristy Miroslava Skály, autora čtenářsky oceňované Svatební cesty do Jiljí z roku 1972. Nedávno vyšel tento příběh, úspěšně v roce 1983 zfilmovaný Hynkem Bočanem, jako audiokniha. Filmových rolí se nezapomenutelně tenkrát ujali Libuše Šafránková a Josef Abrhám. Jistě si vzpomenete i na podmanivou hudbu Petra

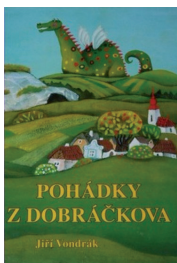
Skoumala. Příběh předmanželské dvojice, která testuje svůj vztah, čekají mnohá dobrodružství. Nejprve se do sebe zamilují, aby následně podnikli předsvatební cestu do Jiljí. Setkají se s bouřkou na horách, peřejemi řeky i se zmijí. V nové audioknize se v titulních rolích objevuje Tatiana Vilhelmová a Vojtěch Dyk. Souhrou náhod je slavnému zpěváku Vojtěchu Dykovi 32 let, tedy shodně jako hlavnímu hrdinovi románu. Také v audioknize si Dyk „vystříhne“ jednu píseň. Nový počín jinak doprovází hudba z filmu. Audio knihu vydává Supraphon ve formátu mp3. Křest cd se uskutečnil na mezinárodním knižním veletrhu a festivalu Svět knihy 2018. Stalo se tak v květnu. Že by v létě zmínění partneři rovněž zamířili do Jiljí? (jk)

Vitruvius Moravicus

Horké červencové dny jistě vybízejí mnohé z nás k letním odpočinkovým výletům či procházkám. Ještě lépe se dá relaxovat v chladivém stínu s dobrou knihou. A takovou je bezesporu velmi umě graficky zpracovaná knižní publikace z pera širšího autorského kolektivu, pod editorskou taktovkou Michala Konečného, nazvaná Vitruvius Moravicus – Neoklasicistní aristokratická architektura na Moravě a ve Slezsku po roce 1800. Národní památkový ústav vydal tento titul již v roce 2015, ale stále neztratil nic ze své výpravnosti a edukačního náboje. Třiatřicet inspirativních zastavení na výjimečných moravských a slezských místech nebo v památkových objektech, jakými jsou kupříkladu zámek v Boskovicích, zámecký park v Lednici, zámek v Dačicích, Květná zahrada v Kroměříži, zámek Raduň či Knížecí hrobka Liechtensteinů ve Vranově a mnohé další, přenesou čtenáře do historických událostí a souvislostí na konkrétních sídlech nebo místech. Čtivý text je doplněn o bohatou fotografickou část, která zachycuje a zobrazuje současný stav památek, dobové malby, portrétní medailonky i mapová vyobrazení. Co jen si více přát, než najít chvíli klidu, číst a přitom se třeba přenést zpět do empírových časů... (mš)

Pohádky z Dobráčkova

Jiří Vondrák, režisér dokumentárních filmů, zpěvák, muzikant a herec se sice narodil v Litoměřicích, je však úzce spjat s Brnem, kde vstoupil na hudební scénu na přelomu 60. a 70. let. V roce 1989 napsal poetickou hudební koláž „Skutečně jsem nechtěl ublížit nikomu“, kterou inscenovalo Divadlo na provázku. Vedle šansonů se věnuje také prozaické a historické literatuře. V roce 1990 navštívil básnického a písničkářského velikána Bulata Okudžavu, který patří k jeho hudebním vzorům společně s Vysockým, Donovanem nebo Dylanem. V 90. letech publikoval několik knih (Legendy folku & country, Bulat Okudžava, Bob Frídl) mezi nimiž nechybí dětský titul Pohádky z Dobráčkova. Obsahuje deset pohádek, plných hodných lidí, vodníků, víl, draků, čertů a mnoha dalších klasických postav z laskavě vyprávěných příběhů. Vítězí zde pochopitelně moudrost nad hloupostí a dobro nad zlem, jak tomu má ve správných pohádkách být. Dramatizaci této knihy mohly děti shlédnout na prknech Divadla šansonu, mimochodem uměleckým projektem (2006 – 2010), za kterým stál rovněž Jiří Vondrák. Stejnomená inscenace se setkala s příznivými reakcemi také v divadle Bolka Polívky. Pohádky z Dobráčkova jsou kladně hodnoceny především proto, že příběhů se šťastným koncem, tolik potřebných v současném uspěchaném životě, není nikdy dost. (lž)

Přepestré kolbiště literárních soutěží

Literární soutěž Skrytá paměť Moravy, vyhlašovaná Jihomoravským krajem a spoluorganizovaná jeho příspěvkovými organizacemi, jimiž jsou Muzeum Brněnska a Masarykovo muzeum v Hodoníně, má stále skvělý ohlas, nicméně konkurence roste mílovými kroky. Snad každým rokem přibývá nejméně jedna literární soutěž, regionálního nebo celorepublikového charakteru, tematicky či lokálně zaměřená: Chomutovský kalamář, Vyškovský cedník, Vyšehradská vize, Literární soutěž Františka Halase v Kunštátě, Macharovo pero v Kolíně, Sovičkiada v Prostějově, Jižní Morava čte, Literární soutěž Jakuba Arbesa v Praze, Hlinecký hrneček, Rokycanský písmák, Jeden svět – Liberec, Znojemská literární soutěž, Slavkovské memento, Hořovice Václava Hraběte, O pardubický pramínek, Jihočeská žabka, Ortenova Kutná Hora, Náchodská Prima sezona, Čapkoviny v Praze, Seifertův Žižkov... Literární dovednosti soutěžících jsou poměřovány také výhradně ve fantastických a sci-fi povídkách, jedná se o takto specializovaná klání: O dračí rád, Rokle šeré smrti, Cena havrana, Tovaryši kalamáře. Ekologická témata zase třídí Náš svět, Ptáci kolem nás, Voda štětcem i básní. Nechybí však také zaměření přímo na krásnou literaturu – Píšu povídky, píšu básně... o Uherském Hradišti, Rosteme s knihou při pražském festivalu Svět knih, Pisálek v Klášterci nad Ohří, Literáti na trati, Hvězda inkoustu, Zlatá tužka ve Dvoře Králové nad Labem, Mělnický Pegas a další. Letošní oslavný (osmičkový) rok vybídl pořadatele k jubilující nabídce historických témat, například: Dopis Masarykovi, Stoletá republika v povídkách nebo 1. světová válka. V neposlední řadě se adepti literátského řemesla prali i s tématem Století to letí. Nezbyvá, než věřit, že mladí autoři ve spleti literárních soutěží zcela nepominou Skrytou paměť Moravy a přát si, aby již s napětím očekávali vyhlášení 13. ročníku, jehož nové téma se jistě stane lákavým námětem pro nové soutěžní povídky a původní příběhy. (mš)

Malé ohlédnutí za 12. ročníkem

Vlastnímu soutěžnímu klání 12. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy opět předcházela seriál kurzů tvůrčího psaní v desítkách měst Moravy. Pod tradičním názvem Krocení literární múzy je organizují, spolupořádají a vedou kurátoři Památníku písemnictví na Moravě. Letos si prostřednictvím 60 workshopů vyzkoušelo základy spisovatelské profese 1115 žáků a studentů. Výroční téma STOLETÍ TO LETÍ vybízelo především k bilancování a připomenutí událostí spojených s historií Československa. Úspěšnější při hodnocení, a také většinou čtivější, byly soutěžní příspěvky a povídky, v nichž se mladí autoři příliš nenechali svázat dějinami. V mladší kategorii (12 – 15 let) se zapojilo 74 žáků, porota v čele s publicistkou a redaktorkou Olgou Jeřábkovou dále vybírala z 30 soutěžních prací autorů II. kategorie (16 – 19 let). Tradiční vyhlášení výsledků spojené se setkáním autorů s porotci se uskutečnilo 15. června 2018 v areálu Slovenského hradiště v Mikulčicích, kde bylo završeno celoroční úsilí, snaha a tvůrčí um talentovaných tvůrců. Mladí laureáti byli oceněni diplomy, soškami, knižními i finančními dary a současně představili vítězné práce prostřednictvím svých prvních autorských čtení před publikem. Finalistům i vítězům přišli blahopřát spolu s porotci také představitelé Jihomoravského kraje v čele s vedoucím odboru kultury a památkové péče Petrem Fedorem. (mš)

Ukázky vítězných prací 12. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy

Před počátkem (úryvek)

Vzpomínám si, když jsem se narodil. Všude bylo světlo. Kolem mě divné skály. Všechny vypadaly trochu jinak. A mluvily. Pokřikovaly na sebe různá slůvka. Na každého připadlo jedno. Dvě hory, ke kterým jsem z neznámého důvodu něco cítil, mi daly postýlku. Po čase zjišťuju, že skála pro mě udělá úplně všechno, zatímco balvan si spokojeně sedí v křesle. Jmenovali se máma a táta.

Žili jsme na malé hroudě. Nacházely se tu jen hory, skalky, půda a hlína. A tak jsme ji pojmenovali: Zemina. Kdekoli stojím, vidím za obzor. Můžu dohlédnout na kámen, který je ve skutečnosti metr za mnou.

Zemina se nacházela jen pár světelných let od velké zářící koule s názvem Žárovka. Když bylo světlo, zářila Žárovka na cestu, a když byla tma, zhasla. Místo ní se objevily hvězdy.

Máma mi často před spaním vyprávěla.

„Ty věříš na pohádky?“ Napadalo mě spousta otázek, které jsem jí pokládal. A maminka se na mě podívala, hvězdičky v očích: „Víš, jednou budeme všichni jinde.“

„Jak to myslíš?“

„Jednou se Zemina rozskočí a tady všude bude vesmír. My se přesuneme jinam, naše hrouda už nebude existovat.“

„A jak se přestěhujeme? Já se cítím pevně v půdě.“

„Myslím, že jednou bude v meziprostoru Svět, jako v pohádkách.“ Upřu na ni vyděšené oči: „Bojím se toho, co nastane po rozskočení.“ V očích jí narostla něha. „Není čeho. Já se nebojím. Věříš mi?“ Přikývnutí.

„Budeš mi vyprávět o Světě?“ Máma mi urovnala peřinu. „Jak jsem říkala, za tisícovky let tu bude vesmír. Zemina už nebude hrouda, ale planeta.“

„Co to je planeta, maminko?“

„Je to těleso. Jsou jen v pohádkách. Obrovské koule, některé budou poblíž nynější Zeminy. A pohybují se.“

„To se může?“ Pohyb?

„V pohádkách se může všechno.“

„A jak se pohybují?“

„Obíhají kolem Žárovky, ale ta se jmenuje Slunce a ve skutečnosti je to hvězda.“

„Hvězdy jsou jen na nebi, ne v meziprostoru.“ Maminka se zasmála. „Ty jsi mě neposlouchal? V pohádkách... se může všechno.“ Já vím, já vím.

„Jak ta pohádka pokračuje?“ Věnovala mi dobrosrdečný úsměv, vždycky ho pro mě měla. „Pamatuješ si ještě začátek?“ Přikývnu: „Bude tu Svět a vesmír a planeta.“ Spokojeně si povzdechla. „Tahle nová planeta se jmenuje Země. Budou po ní chodit podivné bytosti s končetinami.“

„Co jsou to končetiny?“

„Ruce a nohy. Pomáhají jim dělat různé věci. A chodí po nich.“

„To jako, že mají rozdělené tělo?“

„Ano, na čtyři části.“ Páni. Tolik?

„A jak se nazývají?“

„Já jim říkám dvounožci.“ Přikývnu.

„Na Zemi se vítr prohání kolem stromů, po polích a mezi horami tvoří nádherné hluboké tóny. Vždy když přeletí nad potokem, zvlíní jeho hladinu.“

„To je tam i voda?“

„No jistě, všechny živly, i oheň.“

„Chtěl bych je poznat.“ Mlčela. Věděl jsem, že o tom přemýšlí. Touží po svých pohádkách. Touží po tom, aby byly skutečné.

Lenka Kolomazníková žije v Náměšti a navštěvuje Katolické gymnázium v Třebíči. Ve volném čase ráda chodí do přírody, kde přemýšlí a třídí své myšlenky, které si ráda zapisuje. Mezi oblíbené autory řadí Noaha Gordona, zejména si oblíbila jeho knihu Ranhojič.

„Moje práce Před počátkem pojednává o tom, co bylo před počátkem... Je to takový dialog mezi zvědavým chlapcem a jeho matkou. Pro ně existuje jen malá

hrouda a hory. Dnešní svět, vesmír, živly, Slunce a planety jsou pro ně zatím pouhou pohádkou...

Panta rhei (úryvek)

2018 Oldřich

„Znovu jsme se potkali, kamaráde,“ pronesu tiše a pohladím desku ze smrkového dřeva. Pod novým nánosem laku ucítím jemnou rýhu, již jsem kdysi způsobil svojí dětskou neopatrností, když jsem si rozpustile hrál s vláčkem.

„Uteklo to ale rychle, že?“

Kdybych nevnímal staříčkový hudební nástroj jako svého starého přítele, možná bych si připadal ve své samomluvě nepatřičně. Neodpoví nahlas, já však z jeho mlčení vycítím tichý souhlas. Na okamžik od něj odpoutám svoji pozornost a s obtížemi zaostřím na hodiny zavěšené na stěně.

„Za pár minut nám bude oběma sto let. Dohromady to jsou dvě staletí. To je opravdu mnoho, není-liž pravda? Škoda, že nemůžeš mluvit. To bychom si jako staří dobří přátelé mohli vypovědět, co se nám stalo. Zdalipak také víš o všech těch přitěžích, které nám všem osud nadělil?“ zeptám se a s námahou se usadím do měkké židle. Jak zvedám desku zakrývací klávesy, na krátký okamžik dostanu pocit, jako bych se vrátil v čase do skromně zařízeného pokojíku v pátém patře, kam odpoledne dopadaly skrze okno stíny házené starými duby.

„Amálka, to je totiž moje vnučka, mi říkala, jak ji to stálo několik měsíců vytrvalého hledání, tě najít. Je to šikovné děvče, i když paličaté! Říkala, že tě prodával nějaký Ludvík Marián, jenž se zapojoval do vydávání samizdatu. Nechtěl se tě prý vzdát, ale když uslyšel, kdo jsem, s dojetím souhlasil. Jaké štěstí, že tě Amálka našla, jaké štěstí! Už jsem myslel, že se znovu neshledáme! Pravila mi, že opravář, kterému tě svěřila, měl s tvou opravou mnoho útrap. „To víte, paní, se starejma věcma je to těžký. Mají už za sebou holt nějaký ten čas, a i když se to snažím dát do co nejlepší formy, roky zpět prostě nevezmu. Každý nástroj, to je originál, tenhle navíc vyrobenej vlastně už v minulým století. Nikdo ho nedokáže udělat znova tak, aby zněl a vypadal stejně,“ pronesl prý nad tebou.“

Na okamžik se zamyslím, pak stlačím několik páček měnících znění zvuku. Některé z nich zapadnou na místo jen stěží, jako by se jim vůbec nechtělo.

„Pověz, příteli, měl jsi zajímavý život? Dost možná jsi toho zažil více nežli já! Ale dost řečí. Jistě se těšíš, až na tebe začnu hrát.“ Stlačuji střídavě pravý a levý pedál a naslouchám sípavému

dechu dvou vaků schovaných za dřevěnou deskou. Jakmile se ztuhlé prsty dotknou první klávesy, stává se ze mě zase malý chlapec. Ačkoliv jsem toho za ta léta mnoho zapomněl, Toccatu a fugu v d moll jsem hrál tolikrát, že teď paměť neochvějně vede mé prsty po správných tónech. Vychutnávám si každý okamžik, třebaš hraji pomalu a s chybami.

Před očima mi letí všechna ta léta, zdá se to být jako věčnost. Hudba vytlačí z mé mysli nepříjemné vzpomínky na zprávy, jež jsem zahlédl dnešní odpoledne v televizi. V záplavě pocitů na chvíli zapomenu na obrazy válek, které zuří ve světě, na obavy pronesené ohledně ohrožení svobody slova a připadá mi téměř neuvěřitelné, že se za to století změnilo tolik a ještě více věcí zůstalo při starém. Skladba se dostane ke konci zrovna v okamžik, kdy hodiny odbijí půlnoc a za oknem začnou vybuchovat stovky barevných jisker.

„Kéž bys mi tak mohl povědět, jaké bylo tvé století, příteli... Veselé narozeniny tobě i mně.“

Kristýna Dostálová pochází ze Střelic u Brna. Je studentkou Gymnázia tř. Kpt. Jaroše v Brně a zúčastnila se již několika literárních soutěží. Za svůj životní cíl si zvolila dokončit a vydat svou první novelu a také zároveň vydat i hudební album. Chtěla by dělat jen to, co jí baví a naplňuje – což je zpěv, skládání hudby, psaní...

Její povídka s názvem Panta rhei, jak sama uvádí – „povídává o životech obyčejných lidí,

kteří se svými činy třeba i nevědomky zapojili do historického vývoje naší země. Snažila jsem se tímto příběhem vyjádřit nejen to, že historii píšeme všichni, ale také fakt, že i když mají dějiny tendenci se opakovat, nikdy nic už nebude stejné, neboť každý z nás je výjimečný a tudíž jsou i naše činy a dějiny z nich vyplývající výjimečné.“

PAMÁTNÍK
PÍSEMNICTVÍ
NA MORAVĚ

Muzeum Brněnska

PRÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Literka,

Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě
Klášteř 1, 664 61 Rajhrad, tel.: 547 229 136

Odpovědný redaktor: Libor Kalina

Vychází jedenáctkrát ročně, č. 7, ročník 13, 20. 7. 2018

MK ČR E 21218

Muzeum Brněnska, příspěvková organizace, IČ: 00089257